

“Het aanjagen van Jongerenparticipatie is nog steeds pionierswerk, ook al bestaat het Kinderrechtenverdrag al lang.” Het neemt niet weg dat Eva Saeboe, senior aanjager Jongerenparticipatie, blij is dat ze dat mag doen in het Hart van Brabant. Want daar maken ze er echt werk van.

AANJAGER JONGERENPARTICIPATIE EVA SAEBOE:

‘Jongerenparticipatie is geen trucje’

Zelf hoeft Eva (30) niet zo nodig in de belangstelling te staan maar ze wil Jongerenparticipatie graag inbedden in het systeem. En dat doet ze met hart en ziel: “Het gaat niet om mij, maar om met elkaar een beweging te creëren waarin jonge mensen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen. En om binnen de systeemwereld ruimte te maken voor menselijkheid.” Ze is bescheiden, maar weet ook haar talenten te benoemen én te benutten. Ze werkt als senior aanjager van Jongerenparticipatie op het gebied van jeugdhulpbeleid bij het Innovatienetwerk Jeugd Hart van Brabant, in dienst van de gemeente Tilburg.

Vertaler

Noem iets niet te snel uniek, maar de functie van Eva komt redelijk in de buurt. In ieder geval in de manier waarop zij en haar collega's er in het Hart van Brabant* invulling aan geven: met geld, verantwoordelijkheid en invloed. “Ik ben geen jongerenwerker en ook geen beleidsmedewerker. Ik ben meer een doener en vertaler van de ene

naar de andere bubbel. Voor mij is er geen plek als deze waar ik zoveel mag uitproberen. En waar ik het vertrouwen en de vrijheid krijg om dichtbij jongeren te blijven en tegelijkertijd op overstijgende vraagstukken een stempel mag drukken.”

Eva Saeboe:

Senior aanjager Jongerenparticipatie in de regio Hart van Brabant is afgestudeerd pedagoog en werkt samen met het onderwijs, welzijn en zorg.

Foto: LotsofLieve

Bruggen slaan tussen leefwerelden was ze in haar jeugd wel gewend. Ze is dochter van een islamitische Indonesische vader en een katholieke Nederlandse moeder. Opgroeïend in wat een kansarme wijk wordt genoemd (“Waar ik juist veel rijkdom en diversiteit zie”), ontwikkelde ze sensitiviteit voor mensen die wel en niet worden gezien. “Op zoek naar mijn eigen plek in de samenleving en hoe ik die voor anderen kan creëren, ben ik Pedagogiek gaan studeren. Mijn afstuderen viel samen met de Transitie Jeugd in 2015. Ik wilde dat beleid, naast de expertise van professionals en onderzoek van wetenschappers, gevoed wordt door ervaringskennis van jonge mensen. Dat vergroot de kans dat het beter aansluit op de mensen over wie het uiteindelijk gaat.”

Mét de jeugd

Tijdens haar afstudeerstage richtte ze met haar collega's het regionaal jongerenparticipatienetwerk Samen met de Jeugd op. Om zo de leefwereld van jongeren en de systeemwereld van gemeenten met elkaar te verbinden.

Daar rolde een baan als junior aanjager uit. “Ik bewonder het lef van de toenmalige wethouders om te gaan voor transformatie en met middelen ruimte te maken voor verbetering en vernieuwing voor jeugdhulp, in de vorm van het Innovatienetwerk Jeugd. Niet *voor* de jeugd, maar *met* de jeugd.”

Vanaf dat moment presenteerde ze zichzelf actief als netwerk, ook al was dat nog in opbouw. “Onze Facebook-pagina was een startpunt voor de gevraagde en ongevraagde adviezen van jongeren aan beleidsmakers.

Niet voor de
jeugd, maar
met de jeugd

Waarom het belangrijk was om onszelf al een netwerk te noemen? Als je die wens uitsprekt sijpelt dat door in taal en in de systemen. Dat verspreidt zich als een olievlek, via de mensen die er hart voor hebben en die ook wensen dat het beleid meer vanuit de mensen zelf gemaakt wordt. En die daar vervolgens op aanhaken.”

Cultuurverandering

Met drie aanjagers en een online content manager heeft Hart van Brabant inmiddels een stevig team staan. “Dat zegt mij dat de regio steeds meer durft te investeren in het sociale weefsel. Voor beleidsmakers gaat er een wereld open wanneer ze de energie ervaren die collectieve ervaringskennis met zich meebrengt. Daarbij heb je wel iemand nodig die waakt voor de randvoorwaarden van het organiseren van betekenisvolle en structurele Jongerenparticipatie.

“Voor mij is er
geen plek als deze waar
ik zoveel mag uitproberen.”

Die bijvoorbeeld weet op welke momenten je structuur biedt, die werkvormen kiest waarop mensen aan gaan, en die zorgt voor een eerlijke en transparante terugkoppeling. Dat zijn andere skills dan beleidsmakers doorgaans hebben.”

Enthousiast gaat ze verder: “Jongerenparticipatie kost extra tijd, maar het levert ook veel op. In onze regio creëren we aan de voorkant de randvoorwaarden om mee te praten over jeugdbeleid: welke invloed hebben ze wel en niet, waar in het proces en in welke vorm? En dan gaat het vooral om het dóén.” En dat doen Eva en het team volop: “Zelf zit ik vooral op de regionale jeugdhulpontwikkelingen. Waar ik ook echt trots op ben is onze betrokkenheid bij de inkoop van zorgaanbieders. Een supercomplex proces. Daarin hebben we heel goed samengewerkt met de strateeg. Jongeren met jeugdhulpervaring kregen van ons training om hun ervaringskennis te delen. Om zo te kijken hoe we die kennis konden inzetten bij het

maken van het programma van eisen voor de inkoop van jeugdhulp.”

Concrete acties

Op het scherm aan de wand tovert Eva het KinderrechtenDagboek tevoorschijn: “De Dag van de Kin-

We zeggen dat we het zo belangrijk vinden, maar wat dóen we?

derrechten vieren we hier nu al tien jaar. Dan hebben we het met kinderen over: wat hebben jullie nodig om gezond, gelukkig en veilig op te groeien? Op die dag ervaren wethouders, beleidsmakers en jeugdprofessionals in speelse vorm wat er leeft bij kinderen, samen mét kinderen van 10 tot 12 jaar. Afgelopen jaar kozen

de kinderen voor het thema ‘natuur’ en lieten ze ervaren wat het buitenleven voor hen betekent en wat ze daarin nodig hebben. Tegelijkertijd is het ook een onderzoeksmiddel voor het lectoraat *Opvoeden voor de toekomst* van Fontys Pedagogiek. Dat leverde een praatplaat op, die de beleidsmaker nu gebruikt voor het gesprek over het speelbeleid. Door kinderen als startpunt te nemen begin je bij hun belevingswereld in het maken van je beleid.”

Ook vertelt Eva over een inwerkprogramma voor nieuwe wethouders in de regio: “De dag start met een kinderfoto uit hun eigen jeugd. Dan nodigen we ze uit om te vertellen over wat zij toen belangrijk vonden, en hoe ze zelf participeerden thuis, op school, in hun vrije tijd en online. En vragen we of ze een beeld hebben van hoe het nu is. Daarna geven we ze een bingokaart mee van plekken waar ze in hun gemeente naartoe kunnen gaan. Na een jaar komen we daar met de werkvorm ‘Over de streep’ op terug, en vertellen ze of ze bijvoorbeeld bij een activiteit van het jongerenwerk zijn geweest. Dat is om hen te prikkelen en te laten ervaren of ze hier echt mee bezig zijn geweest. We zeggen dat we het zo belangrijk vinden, maar wat dóen we?”

Menskracht

Wanneer is ze op haar gelukkigst in haar werk? “Als ik zie dat mijn werk jongeren in het hart raakt! Wanneer in de buitenwereld vorm krijgt wat er in hun binnenwereld speelt.” Geëmotioneerd vertelt ze over een jongen die ze kent en die het leven niet meer zag zitten: “Toen is hij betrokken geraakt bij het jongerenparticipatieproject rondom mentale gezondheid. Om dan te zien hoe hij weer betekenis vond en zijn eigen kracht weer kon voelen, dat ontroert me echt diep.

Dat vind ik zo knap van hem. Ik geef echt superveel om de mensen met wie ik werk, jong en oud.”

Het project waar Eva op doelt maakte grote indruk in de regio en daarbui-

Zorg voor een doener die de vertaalslag kan maken

ten. “Als aanjager wil ik vooral de *agency* van jongeren versterken, hun invloed laten voelen op hun eigen omgeving en de juiste tools daarvoor geven. Heel concreet deden we dat met het organiseren van het FKCD GEN FEST, een festival over mentale gezondheid. Dat kwam echt uit de jongeren zelf. Met twintig jongeren hebben we eerst tien sessies gedaan buiten het stadhuis, in Theaters Tilburg. De naam en het volledige programma zijn bedacht door de jongeren zelf. Ook hier was het Fontys Lectoraat betrokken bij het vastleggen van de ervaringen. Van silent disco tot spoken word en maskers knutselen; allemaal werkvormen waar data uitkwam van de mentale gezondheid van de 180 jongeren op het festival. Die energie die dag was echt tof en dan zie je dat zo’n onderwerp een dieper begrip en hoop kan geven. En het gaf nieuwe tools voor beleidsmakers in de aanpak van dit thema.”

Menskracht

Eva geeft mee: “Jongerenparticipatie is geen trucje, het is maatwerk. In iedere context is het weer kijken hoe we kunnen toepassen wat we geleerd hebben over de randvoorwaarden van betekenisvolle

Jongerenparticipatie. Elke keer kijken we of er bereidheid is om dit te ervaren en daar leren we weer van met elkaar. De insteek is zorgen dat ervaringskennis deel is van hoe we werken met elkaar. Of ik zelf te oud kan worden voor deze rol? Ik denk niet dat leeftijd per se meespeelt als je iemand in je team hebt die dicht bij de jongere generatie zit. Het gaat meer om de balans in het team.” Volgend jaar wordt ook wel het ravijnjaar genoemd vanwege een miljardenbezuiniging op het landelijke gemeentefonds. Ziet ze daar tegenop? “Dat vind ik wel spannend omdat onduidelijk is wat het daadwerkelijke effect voor ons zal zijn. Hoe sorteer je daar op voor? In 2026 komen er ook gemeenteraadsverkiezingen en dus een bestuurswisseling aan. Gelukkig heeft de bestuurscommissie Jeugd geld beschikbaar gesteld voor Jongerenparticipatie tot 2028. Daarom werk ik met de aanjagers in ons team aan een routekaart om ons fundament steviger vast te leggen.”

Voor andere regio’s die geïnspireerd raken heeft ze een advies: “Investeer in menskracht”, zegt ze nadrukkelijk. “Op andere plekken zie ik dat een beleidsmaker Jongerenparticipatie als thema erbij krijgt. Maar vergis je niet, het is een transformatie, een cultuurverandering binnen de organisatie. En de kans dat het ondergesneeuwd raakt is groot, dus maak uren vrij. Het kost tijd om iets te bouwen. Voor jongeren is een vast gezicht

en continuïteit ook heel belangrijk. En zorg voor een doener die de vertaalslag kan maken.”

Radicaler

De terugkerende vraag in *De Omwenteling 2025*: wat zou het voor de samenleving betekenen als we veel radicaler zouden inzetten op de rechten van kinderen? Eva denkt na: “Ik ben zó nieuwsgierig wat voor wereld dat zou brengen. Ik hoop op meer spelen, meer dromen en vertragen. Als je vertraagt, ben je in het moment en observeer je wat je voelt, ruikt, hoort en ziet. Ben je in verbondenheid met je hoofd, lichaam en hart en verbonden van mens tot mens en met de natuur. Hoe dat onze samenleving gezonder zou maken? Ik moet denken aan een gedicht van een vriend die sociaal ondernemer in de regio is:

We helen de ander
Zei de een
En de ander zei
Dat we een
hele zijn.”

** Regio Hart van Brabant bestaat uit de gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk.*

De lees- en kijktips van Eva Saeboe

- Boek van Tako Rietveld *Handboek Jeugdparticipatie*.
- Boek van Micha de Winter *Medemenselijk opvoeden. Samenlevingspedagogiek voor een hoopvolle en daadkrachtige generatie*.
- Website van Nationale Jeugd Raad *De bouwstenen van betekenisvolle Jongerenparticipatie*.